

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: TEORIA DEL DRET (Codi 3105)

PROFESSOR/A: HECTOR CLAUDIO SILVEIRA GORSKI

CURS: 1r
QUADRIMESTRE: 1r

CRÈDITS: 4,5

TIPUS: TRONCAL

Aquesta assignatura no oferirà docència durant el curs 2010-2011. La Universitat de Lleida deixarà d'oferir aquesta titulació amb motiu de la implementació dels nous graus.

1. L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

El programa de l'assignatura *Teoria del dret* està concebut com una reflexió introductòria al dret en general i en especial al anàlisi del vocabulari, conceptes i categories bàsics i necessaris per al coneixement jurídic i que apareixen en l'estudi de qualsevol branca del dret. Així mateix pretén realitzar una introducció crítica al dret i al seu paper en la societat, al seu origen, als principals elements que ho configuren i a la seva transformació al llarg de la seva història en la modernitat.

2. OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Els objectius principals de l'assignatura són els quatre següents:

- a) introduir l'estudiant en una anàlisi jurídica fonamental per adquirir un domini del llenguatge comú a totes les branques del dret
- b) familiaritzar-lo amb els materials culturals bàsics que contribueixen a la configuració del dret i el poder polític de la societat contemporània
- c) subministrar els coneixements bàsics sobre:
 - i. el concepte de dret i les seves relacions amb la moral i la política.
 - ii. les nocions de norma jurídica i sistema jurídic
 - iii. interpretació, aplicació del dret i argumentació jurídica.
- d) fomentar l'aprenentatge autònom de l'estudiant plantejant-li temes d'estudi i debatibles

3. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura Teoria del dret està concebuda com una introducció a la comprensió per una banda, del paper del dret en la moderna societat occidental i, per l'altre, dels conceptes jurídics bàsics i del vocabulari necessari per al coneixement jurídic. L'assignatura busca subministrar els instruments i els fonaments imprescindibles per adquirir una visió crítica sobre el dret i el seu marc socio-polític.

4. CONTINGUTS

TEMARI

PRIMERA PART:

1. L'aprenentatge del dret

Aprenentatge innovador. El jurista en la societat contemporània. L'assignatura "teoria del dret".

2. Fonaments del coneixement

Saber pràctic, saber tècnic i saber teòric. El saber científic i la reflexió filosòfica. El saber científic formal i el saber científic material. Descriure, explicar, valorar. Demostrar, provar, argumentar. Veritat, versemblança i plausibilitat. Saber i ideologia.

3. Societat i dret. Relacions socials i relacions jurídiques

Grups sense governants i comunitats primitives. Hipòtesi sobre l'origen del dret i el poder polític. La institucionalització dels poders socials. Classes de coerció. Normes socials, normes morals i normes jurídiques. Les funcions del dret.

4. Usos de la paraula dret

Ambigüitat i vaguetat del dret. Usos jurídics de la paraula dret: subjectiu, objectiu, axiològic. Dret objectiu, dret subjectiu i justícia. El dret com saber jurídic. Nivells del llenguatge: llenguatge objecte i metallenguatge.

SEGONA PART: DRET I NORMES

5. El llenguatge del dret.

El llenguatge prescriptiu. Normes prescriptives, regles i normes tècniques. Normes i proposicions normatives.

6. Normes jurídiques: estructura i elements.

Estructura i elements de les normes. El nucli normatiu i els elements de les normes prescriptives. Tipus de normes jurídiques: imperatives i permissives; abstractes i concretes; escrites i consuetudinàries. Normes de ius cogens i normes de ius dispositivum. Normes primàries i normes secundàries. Regles i principis. Normes constitutives.

7. Normes jurídiques: atributs formals i materials

Atributs que expressen relacions formals: vàlides, vigència i aplicabilitat jurídica. Atributs que expressen relacions materials: eficàcia i efectivitat de les normes jurídiques.

8. L'ordenament jurídic.

Sistema jurídic i ordenament jurídic. Criteris organitzatius de l'ordenament jurídic: jerarquia, especialitat i temporalitat. La plenitud i el problema de les llacunes. La coherència i el problema de les antinòmies.

9. Fons de producció jurídica.

"Fons del dret". Sistema de fons de l'ordenament espanyol. Llei, costum i principis generals del dret. La jurisprudència i el dret.

10. Interpretació i aplicació jurídica

La interpretació del dret. Classes d'interpretació. Els problemes de la interpretació i els mètodes d'interpretació. L'aplicació del dret. La justificació dels casos difícils.

11. Conceptes jurídics fonamentals

Subjecte de dret. Dret subjectiu. Deure jurídic. Il·lícit i responsabilitat. La sanció. Dret públic i dret privat.

12. Doctrines del dret

La doctrina del dret natural. El positivisme jurídic. El realisme jurídic. L'"us alternatiu del dret".

5. ACTIVITATS QUE ES DESENVOLUPARAN EN L'ASSIGNATURA

NO S'IMPARTEIX DOCÈNCIA

6. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

7. AVALUACIÓ

EXAMEN FINAL

A l'examen final l'estudiant haurà de respondre a preguntes amb respostes múltiples i entre quatre i cinc preguntes sobre qualsevol dels temes del programa.

Per superar l'assignatura serà necessari haver obtingut, almenys, quatre punts sobre deu a l'examen final.

8. MATERIALS

Bibliografia bàsica

L. Prieto Sanchís, *Apuntes de teoría del Derecho*, Trotta, Madrid, 2005.

Bibliografia complementària

M. Atienza, *El sentido del derecho*, Ariel, Barcelona, 2001.

J.R. Capella, *Elementos de análisis jurídico*, Trotta, Madrid, 1999.

J.R. Capella, *Fruta prohibida*, Trotta, Madrid, 1999.

J.J. Moreso y J.M. Vilajosana, *Introducción a la teoría del derecho*, Marcial Pons, Barcelona, 2004.

A.E Pérez Luño: *Teoría del Derecho*, Tecnos, Madrid 1997.

Altra bibliografia

AA.VV, *En el límite de los derechos*, EUB, 1996.

M. Atienza, *Tras la justicia*, Ariel, Barcelona, 1993.

P. Barcellona, *El individualismo propietario*, Trotta, Madrid, 1996.

H. Kelsen, *¿Qué es justicia?*, Ariel, Barcelona, 1991.

A. Latorre, *Introducción al derecho*, Barcelona, Ariel, 1976.

H. Silveira, *El modelo político italiano. Un laboratorio: de la tercera vía a la globalización*, Eub, Barcelona, 1998

H. Silveira, *Identidades comunitarias y democracia*, Trotta, 2000.

V. Méndez y H. Silveira, *Bioètica i dret*, Ediuoc, Barcelona 2005.